

SLOVENE

== Velja po pošti: ==
 za celo leto naprej .. K 40.—
 za en mesec .. " 3.50
 za Nemčijo celoletno .. " 45.—
 za ostalo inozemstvo .. " 50.—
V Ljubljani na dom:
 za celo leto naprej .. K 36.—
 za en mesec .. " 3.—
 V spravi prejemov mesečno .. 2.50
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto .. " 8.—
 za Nemčijo celoletno .. " 10.—
 za ostalo inozemstvo .. " 13.—

== Inserati: ==
 Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat .. " po 50 v
 za dva in večkrat .. " 45,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
 Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
 Enostolpna pettirvsta K 1.—
 Izhaja vsak dan izvenredne nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
 Redna letna priloga voznik ref

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vrača; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, boan.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Politični zapletljaj.

Dunaj, 25. aprila.

Včerašnja izjava Jugoslovancev in Čehov o razgovoru z ministrskim predsednikom Seidlerjem, v kateri so naši zastopniki Nemcem vrgli v obraz, da odpovedujejo zvestobo prestolu in državi, je v nemških vrstah napravila velikansko zmedo. To zmedo so še povečali gospodje iz gosposke zbornice, ki v njej sede po milosti cesarjevi, ki pa se danes obnašajo, kakor bi res oni odločali usodo celega sveta, čeprav se za nje nihče ne zmeni. Nekaj pa so ti gospodje s svojim nastopom vendar le pokazali: misel, da vsi privilegiranci v naši državi pričakujejo izveličanja od nemškega meča. Tako mimogrede bodo morda spravili v zadrego tudi vlado gospoda Seidlerja, o katerem nemški listi že danes namigujejo, da bo moral odstopiti. Vendar s pruskim nastopom po cesarjevi milosti v gosposki zbornici sedečih gospodov celo vsi Nemci niso zadovoljni. Tako danes popoldne piše »Fremdenblatt« o politiki teh gospodov: »Brez dvoma pa je postopanje gosposkozbornične večine poostrižilo že itak razburjeno občutje v zvezi nemško nacionalnih strank ter Čehom in Jugoslovancem dalo priložnost, da govore o državni zvestobi na odpoved.« Jugoslovani in Čehi seveda niso prav nič drugega konstatirali s tem, kakor to, kar Nemci sami jasno in glasno vsak dan vprijejo.

Zdi se pa, da je nemških krščanskih socialcev postalo groza pred katastrofalno politiko, v katero tišče nemški nacionalci. To dokazuje najprvo današnji komunike nemških krščanskih socialcev, ki so pod predsedstvom prelata Hauserja z najostrejšim ogorčenjem zavrnili očitane od strani Čehov in Jugoslovancev ter so soglasno ugotovili (To morajo šele ugotavljati! Poroč.), da krščansko socialna stranka prekoslej stoji na stališču neomajne in neodpovedljive zvestobe do cesarja in države. To se lepo bere in naj bi pomenilo udarec proti Slovanom. Toda udarec je bil namenjen nemškim nacionalcem, kakor danes »Reichspošta« sama prizna v pol zaplenjenem uvodniku, kjer poroča o zahtevah nemških radikalcev. Zadnjo točko teh radikalnih zahtev je cenzor izpustil in »Reichspošta« pravi o njej: »Nemški radikali zahtevajo celo, naj se naredba § 14. o sodstvu Parmske rodine čimprej razpravlja v parlamentu.« Na to, kar je konfiscirano in kar ni, pa pravi kršč. soc. glasilo sledeče: »Kršč. soc. stranka v taki politiki ne more sodelovati ter si je ohranila jasn pogled in hladno sodbo.« Nato pa kliče na krov vse državne zveste faktorje ter pozivlja vse stranke na skupno delo. Sedaj skušajo seveda tudi nemški nacionalci že omiliti svoje postopanje ter s »primernim zaničevanjem zavračajo obrekovalne poskuse« (Čehov in Jugoslovancev). Tako je lahko zavračati in izpodbijati, a če to zavračanje drži, je drugo vprašanje.

Danes nemški listi širijo vesti, kakšne so v resnici nemške zahteve. Na Češkem zahtevajo samostojno nemško provinco, nato pa: »Z ozirom na državno-pravne težnje Čehov in Jugoslovancev se zahteva: Omej naj se svoboda tiska ter društveno in zborovalno pravo, v kolikor se to tiče gorenjih težni. Enako naj se zasledujejo državni uradniki in duhovniki, ki državno-pravne deklaracije Čehov in Jugoslovancev podpisujejo in podpirajo.« Dalje zahtevajo nemško navtično šolo v Trstu ter glavo jugoslovanskega ministra Žolgerja. Vitez Seidler bo baje nato odgovoril do sobote. Povedal pa jim je, da glede nemških zahtev, v kolikor se tičejo preureditve države, ne bo ničesar storil, preden se ne posvetuje tudi z zastopniki drugih narodov, ki se jih to tiče.

Čedno namišljeni so, ti načrti res, pa žal, da tudi s tem radikalni Nemci niso zadovoljni. Posebno tirolski poslanci Kraft, dr. Erler in dr. Kofler pravijo, da to ni nič ter da zahtevajo več. V svoji posebni izjavi pravijo na koncu:

»Prekoslej stojimo na stališču me-ranske resolucije, ki jo je odobrilo nemško zapredno strankarsko vodstvo na Tirolskem in ki bo za bodoče merilo našega ravnanja.« To me-ransko resolucijo smo že

pred dnevi omenjali, žal, da ni izšla cela, ker morda ni smela.

K vsem tem zapletljajem pravimo le to: Če naj bi vlada začela zapirati Jugoslovance, ki zahtevajo Jugoslavijo pod Habsburžani, kaj naj potem stori z Nemci, ki bi hoteli pod Bavarsko ali Prusko.

Že po tem, kar v listih beremo, je grdiva dovolj, da se vse ječe naše monarhije prenapolnijo z nemškimi veleizdajalci. Seveda bi tudi tu veljalo nemško geslo: »Ja, Bauer, das ist was anderes.«

Gotovo pa bi bili Nemci svoje želje po persekucijah že začeli izvajati davno, ko bi mogli. Toda vsak razumen človek mora uvideti, da je to nemogoče. Naš cesar Karel je ponosen na to, da se pod njim tisti kruti sistem izza Stürgkha ni nadaljeval, čeprav njegovi podrejeni organi le prevečkrat delajo bolj po nemško kot po cesarjevo. Odtod tudi ta »veleizdajniški« preokret med nemškimi strankami.

Toda vse nič ne pomaga. Danes smo tudi Slovani tako daleč, da pometal z nami nihče ne bo. Morda bi bilo za krvoželjne Humerje in druge »Obergalgenbarale« med Nemci to še mogoče, ko bi imeli za seboj večino. A ironija je, da so Nemci v Avstriji manjšina, ki pa bi rada pobesila večino. In tu je jedro teh tragikomičnih političnih zapletljajev.

X X X

Nemška posvetovanja brez sklepov.

Dunaj, 25. aprila. Na posvetovanju nemško-nacionalnih strank dne 24. t. m. so razpravljali o pogovorih z ministrskim predsednikom dr. pl. Seidlerjem. Poročevalci so naglašali, da kaže vlada nasproti nemškim zahtevam in pritožbam veliko uslužnost, toda dane obljube ne dajejo nikakega jamstva, da bi se nemške želje tudi uresničile. Velik del govornikov je bil mnenja, da bo uresničenje nemških zahtev zadelo na težave. Ob takih razmerah nemške stranke ne morejo zaupati vladi. Posl. Teufel je opozarjal na taktično stran sklepov, ki naj bi se sprejeli in na posledice, ki bi nastale za nemške stranke, ako bi se postavile na opozicijsko stališče. Ogle dati si je treba tudi nasprotno stran svetlinje in sklepati po mirnem prevdaru, ne pa pod pritiskom trenutnega razpoloženja. Govorili so še o odstopu grofa Czernina, prehranjevalnih razmerah v nemških okrajih, željah alpskih Nemcev in narodni omejitvi Nemško-Česke. Posvetovali so se do 11. ure ponoči; sklenili niso ničesar.

Dunaj, 25. aprila. Zvečer se je sešel odbor nemškonacionalnih strank. Pod vtišom dopoldanskih dogodkov se je sklepanje opustilo in prepustilo prihodnji seji vodstva, ki se vrši v ponedeljek. Med tem naj posamezne skupine zveze zavzame stališče nasproti notranjepolitičnim vprašanjem.

Krščanski socialci ohranijo dosedanje stališče.

Dunaj, 25. aprila. Krščansko socialna zveza je imela danes zvečer sejo, v kateri je poročal predsednik o pogovorih, ki jih je imel dopoldne v družbi načelnika zveze nemškonacionalnih strank dr. Waldnerja z ministrskim predsednikom. Nato so razpravljali o zadnjih političnih dogodkih in parlamentarnem položaju. Klubovi člani so enoglasno izrazili mnenje, da krščansko-socialna stranka na svojem dosedanjem stališču tudi nasproti sedanjemu položaju nima ničesar izpremeniti. Zveza bo nadaljevala svoja prizadevanja za dosego parlamentarnega miru med strankami, ki naj omogoči, da se hitro rešijo nujna vprašanja glede prehrane in financ.

Proti očitku odpovedane zvestobe.

Dunaj, 25. aprila. Zvezni odbor nemškonacionalnih strank je sprejel naslednji sklep: Dnevni listi poročajo, da je več poslancev češke in jugoslovanske zveze pred ministrskim predsednikom ugovarjalo proti zahtevam nemško-meščanskih strank in se ob tem izrazilo, da v sedanjem času ne samo nemško-nemščanske, marveč tudi gosposkozbornične stranke odpovedujejo prestolu in državi zvestobo. Načelstvo zveze nemškonacionalnih strank zavrača ta predrzni spletkarski poskus s primernim

zaničevanjem, tembolj ker izhaja iz strank, ki v govorih in sklepih neprestano javno uganjajo in propovedujejo veleizdajo.

Ministrski predsednik pri cesarju.

Dunaj, 24. aprila. Cesar je nocoj zvečer sprejel v posebni avdienci ministrskega predsednika dr. vit. pl. Seidlerja.

Ministrski svet.

Dunaj, 25. Ministrski svet, ki je bil najprej določen za 3. uro popoldne, se je zbral šele ob 9. uri zvečer. V parlamentarnih krogih se govori, da del kabinetnih članov vztraja na demisiji.

Nemške zahteve.

Praha, 25. aprila. Češki listi prinašajo poročilo, da so stavili Nemci vladi te-le zahteve: 1. V Trutnovu se ustanovi okrajno sodišče; 2. okrajna glavarstva, davčni okraj in rudniške oblasti na Češkem se razdele v upravnem in narodnem oziru; 3. jezikovne razmere naj se ondi nanovo urede. Te odredbe se smatrajo kot priprava in temelj za ustanovitev samostojne dežele Nemško-Česke. Glede državno-pravnih prizadevanj Čehov in Jugoslovancev se zahteva, da se omeji tiskovna svoboda, društvena in zborovalna pravica. Državni uradniki in duhovniki, ki podpisujejo in podpirajo češko in jugoslovansko državno-pravno deklaracijo, se morajo preganjati. Dalje so zahtevali ustanovitev nemškega navtičnega zavoda v Trstu. Za odgovor na te postulate so stavili Nemci ministrskemu predsedniku rok do sobote.

Fogojno domoljubje nemške svobodomiselne aristokracije.

Dunaj, 25. aprila. (Kor. ur.) K ministrskemu predsedniku dr. vitez pl. Seidlerju je prišlo danes pet članov gosposke zbornice, ki so vsled sklepa središča in ustavoverne stranke gosposke zbornice stavili na ministrskega predsednika vprašanje, ki izvaja med drugim:

Razprava, ki se je v zadnjih časih pričela, ker je objavila francoska vlada neko cesarjevo zasebno pismo, je cesarjeva izjava izražena v brzojavkah z dne 12. in 14. aprila cesarju Viljemu začevo popolnoma pojasnila in jo zaključila. Stremljenjem proti zvezi z nemško državo so se s tem izmaknili tla. Monarhija drži v neomajljivi zvestobi z nemško državo in bo držala vedno z njo. Ne moremo pa molče prezreti zveze med zunanjo in notranjo politiko. Da se vzdržuje dosedanja smer zunanje politike, je potrebna taka notranja politika, ki podpira zunanjo in vsakem oziru, se izogiba vsakega omahovanja in se s krepko roko vodi; take politike pogreša gosposka zbornica, ki jo smatra za nujno potrebno.

Obžalujemo odstop grofa Czernina, ki je bil močan, zanesljiv stebel zvezne politike in si je pridobil odlično zaslug, da je v okviru te politike upošteval v popolni meri koristi zaveznikov; istočasno in tudi smotreno in vztrajno zastopal koristi monarhije.

Odobravali smo njegovo politiko tudi zato, ker so se naslanjali nanj vsi državni in cesarju zvesti sloji v Avstriji kot na oporo, ki jo potrebujemo v sredi težkega boja z našimi sovražniki, a tudi škodljivih, državi nevarnih spletkah, ki se drznejo v notranji državi pojavljati.

Gosposki zbornici je bila vedno njena vodilna zvezda zvestoba cesarju in dinastiji. Držimo s zvestobo in v dinastijo v veselju in žalosti posebno danes v uri nevarnosti, ki pa zahteva jasnih smotrov in ne more prenašati nobenega nesporazumljenja.

Z domoljubno skrbjo zato zasledujemo dogodke, ki so sposobni, da postane lahko dvomljivo ustavno varstvo posvečene, nedotakljive in neodgovorne cesarjeve osebe, ker se pogreša tisto kritje in sodelovanje, ki ga mora imeti vsaka politična izjava in vsako politično cesarjevo dejanje v osebi njegovega odgovornega ministra.

Na vplive, ki se skušajo uveljavljati poleg odgovorne vlade in ki jim verjame prebivalstvo, z vedno večjo skrbjo, bi ne bilo potrebno tudi misliti, če bi dejansko tudi obstojalo odgovorno kritje in sodelovanje. Resnost sedanje ure zahteva, da se

položaj presoja mirno in prostodušno. Sklenili smo zato, da svarimo in dvignemo svoj glas za vzdrževanje ustavnega varstva krone. Od vlade zahtevamo kot prvi predpogoj zaupanja izjavo, če pripozna in če hoče tudi tako postopati, da odgovornost ministra ne bo obsegala le tistih vladnih aktov, ki se morajo sopolpisati, marveč tudi splošno politično odgovornost za politične izjave in dejanja krone.

Ministrski predsednik je podal predvsem nekaj pojasnil v tej smeri, da se o vplivih neodgovornih činiteljev na krono ne more govoriti, da prevzame kot ministrski predsednik in kot zvesti sluga svojega gospoda popolno odgovornost za vsa politična dejanja Njegovega Veličanstva, naj že dotične akte sopolpiše ali ne, in naj li spadajo neposredno ali posredno v okvir njegovega delokroga. Kadar gre za posvečeno osebo Njegovega Veličanstva, mora prevzeti minister odgovornost. Z veseljem je pripravljen, to storiti in izvajati, če bo potrebno, za svojo osebo iz tega politične posledice.

Gospodje, ki so prišli, so na to pojasnili, da se za vprašanje nikakor ne skriva morebiti namen, da izzovejo vladno krizo, ki bi se bolj otežila politični položaj, ki je že itak dovolj obremenjen. Vprašanje je le posledica vznemirjenja, ki so ga izzvali dogodki zadnjega časa in se ne namerava z njim nič drugega, da vlada z izjavo o obsegu ustavne odgovornosti razžene nastale skrbi, kar žele lojane in domoljubno čuteče, državi zveste in državo ohranjujoče stranke.

Ministrski predsednik je vzel to izjavo na znanje in pristavil, da po njegovem mnenju tudi predstavitelj krone v ustavno vladani državi lahko zahteva pravico osebne svobode, torej tudi svobodno besedo. Samoobsebi umevno spadajo ne samo oni vladni akti, ki se formalno kot taki priznavajo in radi tega potrebujejo v smislu ustave sopolpisa, ampak tudi ona dejanja predstavitelja krone, ki so čisto političnega značaja — torej v delokrogu vladnega delovanja — v okvir ustavne odgovornosti. Za to so merodajni činitelji v smislu ustave za nje odgovorni.

Ministrski predsednik je tudi dostavil, da je po njegovem prepričanju istega nazora tudi Njegovo Veličanstvo.

Izjava gosposkozbornične desnice.

Dunaj, 25. apr. Korespondenca »Avstrija« objavlja naslednji komunike: V včerašnji seji na Dunaju navzočih članov izvršilnega odbora gosposkozbornične desnice se je v razpravi o predloženi izjavi obeh drugih gosposkozborničnih strank izreklo tudi soglasno začudenje, da je mogla izjava take vsebine v gosposki zbornici sploh dobiti pobudo.

Del nemških strank za opozicijo.

Dunaj, 25. aprila. V popoldanski seji vodstva nemškonacionalnih strank je naznanil posl. prof. Waldner, da Seidlerjev kabinet še vedno ni podal demisije. Zastopniki nemškonarodne, nemškoradikalne in delovne stranke so vztrajali na opozicijskem stališču in se pritoževali posebno proti uradovanju notranjega ministra grofa Toggenburga. Sklepanje so odgodili na ponedeljek. Dotični sklep zveznega vodstva bodo predložili v torek strankam, da zavzamejo stališče. Nato bo zopet zborovalo zvezno vodstvo.

Zaupni sestanek duhovnikov-somišljenikov S. L. S.

Po dogovoru s somišljeniki in potem, ko sem obvestil presvetlega knezoškofa, vabim najvljudneje vse sobrate duhovnike, ki so somišljeniki S. L. S., na zaupni sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 29. aprila ob 2. uri popoldne v dvorani Kato-liške tiskarne (III. nadstropje).

Razgovarjati se nam bo o zelo važnih in perečih vprašanjih. Zato prosim vse sobrate, da se vabilu po možnosti zanesljivo odzovejo.

*relat ANDREJ KALAN.

Bitka na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 25. aprila. Uradno:

Zapadno bojišče. Na bojišču ob Lysi se je močan francoski protinapad na višino Weugelboek s težkimi izgubami ponesrečil. Krajevni boji severozahodno od Bethune, pri Festubertu in ob obeh straneh Scarpe.

Južno od Somme smo pri Villers-Bretonneux in južno od tam napadli Angleže in Francoze. V težkem boju si je naša infanterija izkazala pot skozi gnezda sovražnikovih strojnic. Pri tem so jo oklopni vozovi uspešno podpirali. Osvojili smo si kraj Hangard, ki je bil doslej cilj mnogih bojev. Na zahodnem obrežju Avre smo prenesli svojo črto severovzhodno od Castela. Ves dan je sovražnik silovito protinapadal s svojimi ojačbami, ki so bile pripravljene na bojišču in so prihitele od zadaj. Protinapadi so v krvi omagali. Silni boji so se v osvojenem ozemlju vso noč nadaljevali. Ujeli smo več kot 2000 ujetnikov, osvojili si 4 topove in mnogo strojníc.

Z drugih bojišč nič novega.

Berlin, 25. aprila zvečer. Uradno:

Armada generala Siksta pl. Armina se bori za Kimmel.

Angleško poročilo.

London, 24. aprila, popoldne. Sovražno topništvo je pričelo včeraj popoldne in zvečer močnejše delovati na večjem delu angleške bojne črte, posebno v odsekih ob Sommi, ob Ancry, v dolini Scarpe in v odsekih severno od Bethune in severovzhodno od Bailleula. V mraku je zapustila sovražna pehota jarke, da je napadla v severovzhodni smeri ob Alberta, toda sprejel jo je silen ogenj strojnic in jo odgnal. Močni sovražni napadi so se razvili tudi pozno zvečer blizu Draniutre, a so jih odbile v ostrem boju francoske čete. Francosko in angleško topništvo sta zadala sovražniku težke izgube. Ponoči je nadaljevalo sovražno topništvo svoje delovanje. Danes zjutraj so otvorili od severno Alberta do naše zveze s Francozi južno od Somme skoraj na celi angleški bojni črti silno obstreljevanje. Iz odsekov pri Albertu in med Sommo in Avro poročajo o močnih napadih pehote. Zjutraj je pričel sovražnik tudi med Givenchyem in Robecqom s težkimi topovi streljati. Naše topništvo je razkropilo sovražna zbiranja blizu Merville.

Francosko poročilo.

Pariz, 24. aprila zvečer. Sovražniku, ki je večkrat napadal z vso silo, se je posrečilo, da se je ustalil v gozdu severno od Hangarda, kakor tudi na vzhodnem robu vasi, katero naše čete ljuto branijo.

Angleška sodba.

London, 25. aprila. (K. u.) Reuter: »Evening Standard« poroča: V današnjih bojih so Nemci v gotovi meri napredovali proti Amiensu.

Napad na nemška opirališča na Flanderskem.

London, 25. aprila. (K. u.) Reuter: Udeleženci napada na Zeebrügge pripovedujejo: Vhod v Zeebrüški kanal zapirata dve potopljivi križarki. Zatvornici smo razstrelili. Enega nemškega rušilca so topedirali, v drugega zadeli, tretjega so potopile čete, ki so se izkrcale. Na nasipu so naši uničili vse topove in lope, v katerih so bile velike zaloge streljiva. Leseno brv med nasipom in obaljo smo uničili. Ko se je napadalni oddelek na nasipu razvrščal, je skočil proti njim velik Nemec, katerega so z gorjačo ubili. Ko je naskakovalni oddelek zapustil nasip, je plapolala na njem angleška zastava.

London, 25. aprila. (K. u.) Reuter: Dva častnika »Vindictive« pripovedujeta. Angleške ladje, ki so izvedle napad na Zeebrügge, so se približale obali v varstvu oblakov dima, od Zeebrügge do Ostende. Nemce so s tem nekaj časa varali, a ko so odkrili angleške ladje, so pričeli streljati na vse tako hitro, da ognja ni mogoče opisati. Od izkrcavalnih mostov, ki so jih vozili z ladjo »Vindictive«, sta se le še dva mostova lahko uporabljala. Granate so zadajale izkrcavalnim četam težke izgube. Izkrcavalni oddelek je vrgel na nekoga rušilca približno 50 ročnih granat, ki so povzročile silno eksplozijo, a nekemu drugemu rušilcu se ni mogel približati.

Berlin, 25. aprila. Lokalanzeiger poroča, da se je cesar Viljem pripeljal popoldne po angleškem napadu v Zeebrügge. Admiral pl. Schröder je cesarju orisal boj. Med tem ko je admiral cesarju poročal, so neprestano regljale strojnice, ker so poskušali angleški letalci dognati, kaj so z nočnim napadom dosegli. Cesar si je nato ogledal nasip, kjer se je prepričal, da so z razstrelbo poškodovani most že za silo popravili. Prepričal se je tudi, da so vse zunanje naprave dobro ohranjene. Cesar je šel nato k zatvornici in k vhodu kanala, v katerem ležita s cementom naloženi potopljivi angleški križarki. Tam so mu morali častniki vse natančno opisati. Cesar je govoril tudi z ujetim angleškim stotni-

kom, ki je priznal, da so Angleži že štirikrat poskušali napad, a da se je šele zdaj posrečil in ni dosegel tistega uspeha, katerega so pričakovali od njega.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. aprila. Uradno: Ob zgornjem Devolju v Albaniji smo zadnje dni odbijali francoske sunke.

Na jugozahodu nič novega.

Položaj med Nemčijo in Nizozemsko resen

Haag, 25. aprila.

C. kr. korespondenčni urad poroča: Zunanji minister Laudon je izjavil danes v prvi zbornici z ozirom na vprašnje beske: »Ne morem in nočem prikrivati, da ložaj silno resen in pristavil, da več povedati.

× × ×

Nemčija in Nizozemska se zdaj pogajata o raznih gospodarskih pogodbah. Največje ovire dela vprašanje o uporabi železnice iz Dalheima ob prusko-nizozemski meji čez Nizozemsko v Halmont v severno Belgijo. Nemčija si je uporabo te proge s pogodbo z dne 13. novembra 1874. zagotovila. Nizozemska pa pravi, da more uporabo proge dovoliti le pod pogojem, da njene nevtralnosti ne bodo kršili in da ne smejo Nemci po tej železnici voziti blaga, ki ga rekvirirajo v Belgiji. Kako sodijo Nizozemci o položaju, nam pove »Neue R. Courant«, ki je objavil članek, v katerem pripoveduje: »Zadnji vojni uspehi so v Nemčiji zopet dvignili na površje strujo, ki zelo skrbi izvezemši Nemčije, cel svet, posebno še Nizozemsko. Če dobi ta struja še večjo moč, se podaljša vojska še več let; stotisoče žrtev bo še požrla. Nevarnost trenutka ni, kakor sodimo, v Nizozemski, marveč v Berlinu.« — Tako, kakor je govoril Laudon, in kakor pišejo nizozemski listi, se govori in piše pred vojno napovedjo. Velenemci so že pred vojno večkrat pisali, da spada Nizozemska zemljepisno k Nemčiji. O strateških posledicah eventuelne nizozemsko-nemške vojne je zdaj pač še prezgodaj pisati. Nizozemska se je tekom svetovne vojne ves čas oboroževala.

Ogrska zbornica.

Budimpešta, 25. aprila. (K. u.) Poslaniška zbornica je razpravljala o začasnem proračunu. Poročevalec Barta je predlagal, da se predloga odobri. Poslanec Polonyi je pozval dr. Wekerle, naj pouči javnost o političnem položaju. Wekerle je povedal, da se je kabinet s prejšnjo delovno stranko dvakrat zaupno posvetoval o kompromisu glede na volilno preosnovo. Prepričan je, da bi se nasprotstva pri dobri volji lahko premostila.

Minister grof Albert Apponyi je rekel, da bi bilo boljše, da bi mesto kompromisa apelirali na deželo. Ne soglašajo z izjavo ministrskega predsednika. Diference niso tako malenkostne, da bi jih lahko vzravnali.

Grof Štefan Tisza je polemiziral z Apponyijem. Rekel je, da kar je Apponyi danes povedal, nasprotuje njegovi preteklosti. Voditelj stranke, ki je vodil obstrukcijo, ne more reči, da ni obstruiral. Glede na volitve med vojsko je rekel, da danes ni med ustavnimi činitelji takih nasprotstev, ki bi jih ne bilo mogoče vzravnati. Med govorom ministrskega predsednika se je lahko vsak prepričal, da nismo le dolžni iskati sporazuma, marveč se tudi lahko sporazumemo.

Politične novice.

+ Shod duhovnikov-somišljenikov S. L. S. Opozarjamo vse gg. duhovnike, somišljenike S. L. S., da se sestanka v ponedeljek, dne 29. t. m., zanesljivo udeležijo. Sestanek je izredne važnosti. Gre za to, da se 1. osvetli delovanje našega presv. g. knezoškofa s cerkveno-pravnega stališča; 2. da se navzoči razgovore o volitvah v K. T. D., katere se bodo to poletje izvršile; 3. da se pretrese organizacijski načrt S. L. S., v kolikor to zadeva gg. duhovnike. Osebna vabila se niso razposlala, ker so poštne zveze zelo nezanesljive. Veliko je na tem, da se sestanka udeležijo kar največ gg. duhovnikov-somišljenikov S. L. S.; če bi kateremu ne bilo mogoče osebno priti, naj bi blagovolił pooblastiti katerega svojih sobratov, da ga zastopa.

+ Iz ribniške doline nam pišejo: Pod znanimi resolucijami dr. Šusteršičevega strogo zaupnega sestanka beremo tudi podpis: Franc Pirc iz Sodražice. To ime je v Sodražici popolnoma neznano. Vemo pa, kdo je dr. Šusteršiča tako potegnil. To je isti mož, ki se udeležuje vsakega shoda v deželnem dvorcu, ki doma skrivaj ženskam pripoveduje (op. ur.: tu navaja dopisnik priče), da se ni treba na našega prevzvišenega knezoškofa nič ozirati, ker bo odstavljen itd., ki pa vendar v strahu za svoj županski stolec javno pred cerkvijo oznanjuje, da ni pristaž dr. Šusteršiča, ampak da je — demokrat! Česa dobrega naj pričakujemo od takih mož?

+ Pritožba dr. Lampeta. Dalj časa se že govori, da se je kanonik dr. Lampet pritožil na dunajsko nunciature zoper svojega knezoškofa. »Slov. Narod« je o tem javno pisal in msgr. dr. Lampet trditve ni demantiral. Iz zgornjega našega dopisa je razvidno, da priganjači sedanjega deželnega odbora s to pritožbo agitirajo med ljudmi, češ, da bo msgr. dr. Lampet knezo-

škofa pregnal. Iz drugih krajev smo dobili ista obvestila; nekje so celo trosili vest, da bo dr. Jeglič šel »v treh dneh, kakor svoj čas dr. Kohn«. Po vsem tem ne moremo več dvomiti, da je pritožba msgr. dr. Lampeta na nunciature dejstvo. Njene vsebine sicer ne poznamo, a to lahko z vso gotovostjo povemo, da bo msgr. dr. Lampet temeljito pogorel. Nesebičnega, do samopozabe požrtvovalnega cerkvenega in narodnega dela našega knezoškofa ne bo mogel zabrisati ne očitek veleizdajstva, ne liberalizma, ne framasonstva, ne nobena druga izmišljotina, kar se jih more skotiti v katerikoli glavi. Rimska kurija ni kranjski deželni odbor.

+ Czernin — častni meščan Dunaja. Dunajski mestni svet je 25. t. m. sklenil priporočiti občinskemu svetu, da podeli grofu Czerninu častno meščanstvo.

+ Vsenemška izjava. Dne 22. t. m. so imeli štajerski vsenemski zborovanje, na katerem so sklenili naslednjo resolucijo: Resni dogodki zadnjih dni, tako na polju zunanje kakor tudi notranje politike, katerih vsled avstrijske cenzure ne moremo pojasniti, so nemškemu ljudstvu pač odprle oči. S polovičarskimi sredstvi si nemško ljudstvo v Avstriji danes ne more več zagotoviti svoje bodočnosti. Edinole cela, velika dejanja morejo prinesiti rešitev. Od nemških ljudskih zastopnikov, tudi takih, ki se imenujejo nemško-nacionalni, ne moremo ničesar več pričakovati, posebno ker nastopajo sedaj celo proti velikim nemškim zborovanjem, katerim očitajo popačenje ljudskega mnenja ljudske volje. Zato proč s takimi zastopniki nemškega ljudstva! Edina rešitev nemškega ljudstva v vzhodni marki in najboljši odgovor na vse slovanske razdiralne načrte in vladne odredbe, ki jih pospešujejo, je dosega takega zavezniškega razmerja z Nemčijo, da bo obstoj nemštva v vzhodni marki trajno zagotovljen. Zato mora nemško ljudstvo v Avstriji nastopiti in se boriti. Temu delu bodo vsenemci v Avstriji, kot doslej, tudi nadalje posvečali svoje sile in pobijali vse, kar bo oviralo to delo.

+ Klofač za zvezno češko. Poslanec Klofač je imel 25. t. m. v Žižkovu v Pragi govor, v katerem je med drugim izjavil, da je njegova stranka za sporazum z nemškim narodom. Češko državo si predstavlja kot novo švico. Klofač je protestiral proti sestankom in zarotam dunajskega plemstva, zarotam, ki so naperjene proti osebi, katere mi nismo dolžni braniti. Dalje je rekel govornik, da je zagrešil grof Czernin veleizdajo proti dinastiji in državi, ker je javno govoril o pogajanjih v Švici, s čimer je izdal tržavno tajnost. Czernin spada pred vrhovno sodišče.

+ Avstrijski ministrski svet je zboroval danes. Odposlanci ustavovercev in članov središča gosposke zbornice so bili pri Seidlerju dlje, kakor so prvotno pričakovali.

+ V brambnem odseku je odgovoril notranji minister na interpelacijo radi namišljenih besed nadvojvode Friderika, češ, da mu je le-ta rekel, da se pri Diedzah začne sovražna dežela. To vest je bila prinesla dunajska »Mittagszeitung«. Minister izjavlja, da maršal nadvojvoda Friderik teh besed nikoli ni izgovoril. Cenzura je storila pogrešek, da te vesti ni zaplenila, kar zelo obžaluje. Nato je odsek nadaljeval razpravo o uredbi glede podaljšanja črnovojniške dolžnosti.

+ Finančni odsek je sprejel 25. t. m. vladno predlogo o davku na šumeča vina. V § 1. določene postavke so zvišali od 2 na 5 kron za steklenico vina in od 60 na 89 vinarjev za šumeči sadjevec. Nato so sprejeli tudi vladno predlogo o sladkornem davku.

+ Mešetarjenje za ogrsko volilno preosnovo. Szterenyi se je 24. t. m. zvečer zelo dolgo pogajal s Karolyjevo stranko, a grof Karoly je izjavil, da Szterenyja ne more podpirati. Demokrati so sklenili, da odklanjajo Szterenyjev načrt, po katerem naj bi volilno preosnovo odgodili do jeseni. Tiszova stranka namerava, tako pišejo, zavzeti nasproti Szterenyju ostrejšo stališče, kakor ga je zavzemala proti Wekerleji vladi. Grof Zichy je izjavil, da ne more vstopiti v ministrstvo, ker je prepričan, da se more volilna preosnova rešiti le s kompromisom. Grof Tisza je izjavil, da njegova stranka ne soglašajo z odgoditvijo volilne preosnove do jeseni, marveč zahteva, naj se prično precej pogajati o kompromisu. Tudi Wekerle se je zavzemal danes za kompromis. Splošno se govori, da Szterenyi najbrž ne bo nove vlade postavil. Novo vlado bo najbrž sestavil zopet Wekerle.

+ Srbska skupščina za mir? Iz Genfa poročajo, da je nastal zaradi nadaljevanja vojske nesporazum med srbsko vlado in večino skupščine. Baje zahtevajo večinske stranke od Pasića, naj prične mirovna pogajanja z osrednjimi vesilami, kar pa Pasić odklanja. Poslanci groze, da bodo odklonili vojne kredite. Pasić pa pravi, da se Srbija z ozirom na sporazum ne sme pogajati za mir.

Spominjajte se »Slovenske Siraže«!

Dnevne novice.

— Kranjski deželni predsednik grof Attems se je odpeljal na Dunaj. Jutri se vrne.

— Šolske vesti. Za suplentinje so imenovane: Alojzija Triller v Škofji Loki, Marija Armič v Motniku, Marija Čuk v Tomišlju, Jožefina Korbar v Logu, Roza Medić v Srednji vasi na Kočevskem, Olga Krašovec na Dvoru, Albina Ahačič v Trebnjem, Jožefina Likozar na 4. razredni deški ljudski šoli v Ljubljani, kjer je začasno vodstvo namesto nadučitelja Ivana Levca, ki je radi bolezni dobil dopust, poverjeno učitelju Alojziju Kecelj.

— Vojaška povišanja. Majniško povišanje ne bo izdano pred začetkom meseca majnika.

— Kamniška železnica. Uradno se naznana: Počeniš s 1. majem do preklica bosta vozila na črti Ljubljana-Kamnik ob nedeljah in praznikih vlaka štev. 2171 in 2180, določena za osebni promet in imajoč vozove II. in III. razreda, po sledečem voznom redu: Odhod iz Ljubljane državni kolodvor ob 1.30 popoldne, prihod v Kamnik ob 2.53. Odhod iz Kamnika ob 8.50 zvečer, dohod v Ljubljano ob 10.10 zvečer.

— Konec cigar. »Wiener Allg. Ztg.« prinaša od prav dobro poučene strani naslednje poročilo: Z našimi zalozami tobaka bomo, če se bo vojska nadaljevala, shajali do leta 1920. Cigar pa ne bomo, če letos ne bo konca vojske, leta 1919. nič več imeli, ker iz Amerike in Nizozemske ne dobimo nobenega materiala več. Ostale bodo tedaj samo cigarete ali pa bodo po zgledu Nemčije izdelovali cigare, ki bodo po večini iz nadomestka.

— Vstal od mrtvih in od strahu umrl. V neki zagrebški bolnišnici se je zgodil strašen slučaj, ki nas spominja na bajke Edgarja Poe. Okoli polnoči je slišal bolniški strežnik, da zvoní zvonec iz mrtvašnice, ki ga ima privezanega mrlič okoli roke. Strežnik se iz strahu ni upal iti sam v mrtvašnico, ampak je poklical še nekoliko ljudi. Zvonec je neprenehoma zvonil. Ko so prišli v mrtvašnico, so videli strašen prizor. Človek, ki je bil le navidezno mrtev, se je ponoči zbudil in s težavo vstal iz krste. Nesrečnež se je, ko je opazil, kje da je — zgrudil ravno pred vrati mrtvašnice in umrl od strahu.

— Nova oddaja tobaka. Kakor smo že omenili, bodo kadilce razdelili v stalne in slučajne odjemalce. Stalni odjemalci so vsi moški od 18. leta naprej, ki stalno bivajo v okolju kake trafike, kot slučajni odjemalci pa pridejo v poštev le osebe, ki se začasno nahajajo v okolju trafike ali pa že uživajo določeno množino tobaka a. pr. potniki, tujci, vojaki, posebno dopustniki itd.

— Muzejsko društvo za Kranjsko. Novi odbor se je v svoji seji dne 24. t. m. konstituiral tako: predsednik prof. dr. Josip Mantuani; podpredsednik prof. dr. Jakob Zmavc; tajnik sodni svetnik Anton Bulovec; blagajnik prof. dr. Gvidon Sajovic; knjižničar prof. dr. Ivan Grafenauer; odborniki: prof. dr. Jos. Breznik, kanonik dr. Josip Gruđen, prof. dr. Anton Melik, prof. dr. Niko Omerza, konz. svetnik, ravnatelj Viktor Steska.

— Nemci obešajo v znak velike žalosti za odslovljenim zunanjim ministrom grofom Czerninom črne zastave. Da pri tem velikem žalovanju Slovani ne bi zastali, zložili so dne 18. t. m. v veseli družbi v gostilni g. Karbaš v Gornji Radgoni zbrani Slovenci, Srbi, Čehi in Hrvati mesto venca na grob politično umrlemu grofu Czerninu znesek 82 K za slovensko šolo v Mariboru. Slovani, posnemajte!

— Posojilnica v Gornji Radgoni ima v četrtek, dne 2. maja ob 10. uri popoldne v svojih uradnih prostorih svoj 26. redni občni zbor. Ta zavod, ki se nahaja na zelo važni postojanki na slovensko-nemški meji se prav dobro razvija. V pretečenem letu je bilo denarnega prometa skoraj dva milijona kron, hranilne vloge pa so narastle skoraj na 1¼ milijona kron. Vse ljudstvo gornjeradgonskega okraja, kakor tudi slovensko ljudstvo radgonskega okraja, posebno prekmurci, bi se morali zatekati v vseh denarnih zadevah edino le k temu, na popolnoma trdni podlagi stoječemu zavodu, ne pa k nam nasprotnim nemškim zavodom, ki podpirajo s slovenskim denarjem nam sovražna bojna društva kot »Südmarko«, »Schulverein« itd. Zadrugniki, pridite v obilnem številu na občni zbor!

— Informacije pri trgovski in obrtniški zbornici. Interesentje dobe pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani pojasnila: o ministrski odredbi z dne 12. apr. 1918, drž. zak. štev. 135, s katero se premija odredba zadevajoča ureditev prometa s kostmi in kostno masčo (preminjata se §§ 7 in 14 glede cen; o ureditvi prometa s kožami na Kranjskem vsled izločitve dele iz ožjega vojnega ozemlja; o prisilnih likvidacijah v Rumuniji in o potu, po katerem morejo upniki priti do plačila; o nemškem prometu z Rusijo in Ukrajino (o potu za potne liste itd.; o gospodarstvih v Avstriji do Švice; o tverdi — šv. — katero bi bilo mogoče stopiti v

kupčijske zveze glede naslednjih predmetov: lesa, oglja, kemičnih produktov, stekla in steklenega blaga, barv in barvil, kovin, mineralij itd.); o razstavi blagovnih vzorcev v Budimpešti z oddelki (med drugimi za industrijo živil, kemično industrijo, vojno nadomestno blago, iz papirja izdelano tekstilno blago, navadno tržno blago; razstava se bo vršila v sredi avgusta); o gospodarskih odnosih s Poljsko; o položaju in obetih na svetovnem trgu za volno. — Informacije je le pri krajših poročilih mogoče dati tudi pismeno.

Primorske novice.

— »Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovo Primorja«, oddelek za tujski promet, na Dunaju I., Bankgasse 2, je pred nekaj časom povabil hotelirje in take gostilničarje, ki so se večidel pečali s tujskim prometom, naj nam naznajo svoje naslove. Nato se jih je oglasilo prav veliko število, ki pa ne bodo mogli priti v poštev. — Med tem časom je »Osrednji odbor« to vprašanje temeljito proučeval in tudi že na podlagi dobljenih informacij storil prve korake na merodajnih mestih, ki so imeli deloma že povsem zadovoljiv uspeh. Odbor si je zagotovil na Dunaju sodelovanje pri znanih odličnih strokovnjakih na polju tujkega prometa in je stopil že v dotiko s krajevnimi zaupniki na Goriškem, ki pojdejo našim interesom na roko pri sestavljanju potrebnih vlog in programov. Ker je to naše delo težavno in potrebuje dosti premisleka, naj naši interesentje še nekaj tednov počakajo, da dobijo potem obljubljeno jim podučno okrožnico, ki bo obsegala vse, kar je potreba za novo dobo, ki obeta tujskemu prometu na Goriškem zelo ugoden razvoj in domačemu ljudstvu zaslužka. Ker pride brez dvoma po vojski največji naval v Soško dolino čez Kranjsko, posebno čez Gorenjsko, porodila se je sama po sebi misel, ali ne bi bilo umestno sklicati po binkoštnih shod goriških in gorenjskih hotelirjev in gostilničarjev na Bled ali v Bohinjsko Bistrico, kamor bi prišli tudi odposlanci našega prometnega odseka. Interesi so skupni in na Kranjskem imajo vzorno organizacijo, ki gre od uspeha do uspeha. Skupno posvetovanje bi torej zamoglo biti strokovne dalekosežne važnosti. V tem oziru pričakuje naš odbor mnenja naših hotelirjev in gostilničarjev na Tolminskem, ki naj se naslovijo: »Fremdenverkehrsabteilung des Zentralaussschusses für die Repatriierung der Flüchtlinge und den Wiederaufbau des Küstenlandes«, Wien I., Bankgasse 2, in najbolj umestno bi bilo, da potem naprosimo predsednika parlamentarnega prometnega odseka zborničnega podpredsednika gosp. Josipa Vičeta Pogačnika in predsednika našega odseka g. državnega poslanca Fona, da ta shod skliče, od katerega se pričakujejo najboljši uspehi.

— Osepnice so se zopet pojavile v Hrvatskem primorju; 1 slučaj v Senju, 2 v Jablancu.

— Cene živil na Reki. Od 23. t. m. veljajo v Reki naslednje cene živil: suhe češnje 5 K, orehi 8 K, zluščeni orehi 20 K, krompir 80 vin., česen 4 K 50 v, čebula 4 K, pesa 1 K 60 v, špinata 3 K, korenje 3 K, solata v glavicah 20 do 25 vin. kos, redkevca 3 vin. kos, radič 2 K 20 v, kislje 3 K 20 v, kislja repa 2 K 40 v, jajca 70 vin. kos, koleraba 1 K 60 vin. kos, peteršilj 2 K, češpljeva čežana 4 K, paradiznikova čežana 5 K kilogram. Mleko 1 K 80 vin. liter.

Koroške novice.

— Koroško nemštvo besnil. Na nemško-nacionalnem večerem »pogovoru« v Beljaku, dne 18. aprila so sklenili resolucijo: »Danes zbrani izrekaajo svoje največje ogorčenje nad jugoslovansko, državi sovražno hujskarijo, ki jo c. kr. vlada trpi, in ki se je nekaznovano povzpela do krvavih napadov (!?) na Nemce in »deutschfreundliche« Slovence, in obljublja, da si bodo v silobranu z vsemi sredstvi oskrbeli samopomoč zoper kranjske vpadne tabore.« Poročilo je podal svetnik državnih železnice dr. Bartl, pomagal mu je finančni svetnik dr. Raunegger. Neverjetno je, kako predrzno se sme govoriti, in kako koroška cenzura milo odobrava ta izvajanja. Za zgled zadostuj en stavek v izvirniku: »Wir sind nicht mehr gesonnen, wie es in ganz Österreich, hauptsächlich auch im Lande Kärnten brodel und kocht, wie slavischer Hass und Frechheit sich überall breit macht und die krainerischen (!) Hetzpfaffen (!) mit dem Haupttrüdführer Korošec an der Spitze wie die Aasgeier (!) von einem Orte zum andern ziehen, um ihrer Beute habhaft zu werden.« — Izvolili so poseben odbor, ki naj izvede sklenjene »Massnahmen«. Kakšni so ti ukrepi, žal ne objavljajo. Zastopnik nemških kršč. socialcev, nadrevident Thurner je izjavil, da se le-ti popolnoma strinjajo z govori in ukrepi nacionalcev! Drug govornik, Schneller, se je bavil z manifestacijo v Ljubljani. Obžalo-

vali so seve tudi odstop Czernina, a cenzura ni pustila stavka, zakaj je po njihovem mnenju moral odstopiti. — Tudi nemški »Volksverein« v Celovcu je imel dne 17. t. m. shod v Celovcu, na katerem so rohneli zlasti radi Czerninovega odstopa in zoper Jugoslovane. Resolucijo, v likor se tiče njih ljubljena Czernina, je celovski cenzor kratkoma črtal, pustil pa, da zahtevajo udeleževanje nemških »belangov«. Napovedujejo boj vsaki vladi, ki se temu zoperstavlja. Nemci imajo skrbeti zdaj samo za svojo hišo, skrb za zagodlo prepuštilo vladi, ki nosi odgovornost za vse, kar pride. Tudi ta resolucija zahteva »samopomoč« zoper Slovence. Tako naši »državi zvesti« Nemci v dobi, ko vlada »nemški meč«.

Ljubljanska aprovizacija.

— Iz seje mestnega aprovizačnega odseka, dne 25. aprila 1918. V Ljubljani je nastalo splošno pomanjkanje živil. Posebno revnejši sloji so zelo težko prizadeti. Da se odpomore najnujnejši potrebi, je c. kr. deželna vlada nakazala mestni aprovizaciji 1 vagon ješprenja, 1 vagon kaše, 2 vagona marmelade in 4000 kg masti. K temu se bo dodalo še 2000 kg loja. Vsega tega blaga mestna aprovizacija do sedaj še ni mogla prevzeti, vendar se bo pa to zgodilo tekom enega dne, da bo takoj mogoče objaviti podrobni razdelilni načrt. Pri današnjem velikem pomanjkanju so gotovo revnejši sloji oni, ki najbolj trpe in se je zato mestna aprovizacija odločila, da bodo nakazanih živil pred vsem ti sloji deležni. Zato bo aprovizacija razdeljevala omenjena živila na izkaznice ubožnih akcij, in sicer na zelene A in B, rumene C in na izkaznice I. in II. uradniške skupine. Za vsako osebo se bo dalo po 30 dkg ješprenja, 30 dkg kaše, pol kilograma marmelade, 20 dkg masti in 10 dkg loja. Vsa živila se bodo razdelila po primerno nizkih cenah. Podrobni razdelilni načrt se objavi posebej v časopisih in je pričakovati, da bodo vse stranke prišle najkasneje tekom enega tedna na vrsto. Pripomniti je, da masti železničarji ne bodo mogli dobiti, ker se jim jo bo razdeljevalo po železniških aprovizacijah. Z objavljeno razdelitvijo živil bo udeleženi približno 20.000 oseb v Ljubljani.

— Testenine. Nakazovanje testenin je za nekaj dni ustavljeno, ker se prične v ponedeljek z razdeljevanjem blaga, katerega je dobila mestna aprovizacija od deželne vlade.

— Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v soboto, dne 27. t. m. in v ponedeljek, dne 29. t. m. vselej od 7. do 9. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

— Telečje meso za težko bolne, ki leže. Tisti težko bolni, ki so prijavljeni v aprovizacijskem uradu na Poljanah, ki so se izkazali z zdravniškim spričevalom in z gospodarjem potrdilom, da leže, prejmejo telečje meso na izkaznice, na katere dobivajo sicer meso, v nedeljo, dne 28. t. m. popoldne od 7. do 9. ure na Poljanski cesti štev. 15.

— Zabela na rumene izkaznice C. Mestna aprovizacija bo delila v soboto, dne 27. t. m., v ponedeljek, dne 29. t. m., v torek, dne 30. t. m. in v četrtek, dne 2. maja pri Mühleisnu na Dunajski cesti zabele na rumene izkaznice C. Stranke dobe za vsako osebo po 20 dkg masti in po 10 dkg jedilnega loja. Kilogram take zabele stane 10 kron. Določen je tale red: V soboto, dne 27. t. m. popoldne od pol 2. do pol 3. ure štev. 1 do 120, od pol 3. do pol 4. ure štev. 121 do 240, od pol 4. do pol 5. ure štev. 240 in 360, od pol 5. do pol 6. ure štev. 361 do 480. V ponedeljek, dne 29. t. m. popoldne od 8. do 9. ure štev. 481 do 600, od 9. do 10. ure štev. 601 do 720, od 10. do 11. ure štev. 721 do 840, popoldne od pol 2. do pol 3. ure štev. 841 do 960, od pol 3. do pol 4. ure štev. 961 do 1080, od pol 4. do pol 5. ure štev. 1081 do 1200, od pol 5. do pol 6. ure štev. 1201 do 1320. — V torek, dne 30. t. m. popoldne od 8. do 9. ure štev. 1321 do 1440, od 9. do 10. ure štev. 1441 do 1560, od 10. do 11. ure štev. 1561 do 1680, popoldne od pol 2. do pol 3. ure štev. 1681 do 1800, od pol 3. do pol 4. ure štev. 1801 do 1920, od pol 4. do pol 5. ure štev. 1921 do 2040, od pol 5. do pol 6. ure štev. 2041 do 2160. — V četrtek, dne 2. maja popoldne od 8. do 9. ure štev. 2161 do 2280, od 9. do 10. ure štev. 2281 do 2400, od 10. do 11. ure štev. 2401 do 2520, popoldne od pol 2. do pol 3. ure štev. 2521 do 2640, od pol 3. do pol 4. ure štev. 2641 dmo 2760, od pol 4. do pol 5. ure štev. 2761 do konca. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj rumeno izkaznico za mast. Brez tega nakazila ne dobi nihče masti. (Kje pa je ostala črka D?)

— Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1200. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1 do 1200 dobe meso po znižani ceni na Poljanski cesti št. 15 v soboto 27. t. m. Določen je tale red: od 1 do pol 2 št. 1 do 120, od pol 2 do 2 štev. 121 do 240, od 2 do pol 3 štev. 241 do 360, od pol 3 do 3 štev. 361 do 480, od 3 do pol 4 št. 481 do 600, od pol 4 do 4 štev. 601 do 720, od 4 do pol 5 štev. 721 do 840, od pol 5 do 5 štev. 841 do 960, od 5 do pol 6 štev. 961 do 1080, od pol 6 do 6 štev. 1080 do konca.

— Meso na zelene izkaznice B št. 1201 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1201 do konca dobe meso po normalnih cenah v cerkvi sv. Jožefa v soboto, dne 27. t. m. popoldne. Določen je tale red: od 1 do pol 2 štev. 1201 do 1320, od pol 2 do 2 štev. 1321 do 1440, od 2 do pol 3 štev. 1441 do 1560, od pol 3 do 3 štev. 1561 do 1680, od 3 do pol 4 št. 1681 do 1800, od pol 4 do 4 štev. 1801 do 1920, od 4 do pol 5 štev. 1921 do 2040, od pol 5 do 5 štev. 2041 do 2160, od 5 do pol 6 štev. 2161 do 2280, od pol 6 do 6 štev. 2281 do konca.

Ljubljanske novice.

— Izredno priznanje. Josip Lojk, mizarški mojster v tobačni tovarni v Ljubljani, je iznašel razna izboljšanja za stroje tobačne tovarne. V priznanje mu je Njegov. Veličanstvo z odlokom z dne 29. marca 1918 dovolilo v pokojnino všteto nagrado letnih 500 K.

— Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ima v nedeljo, dne 28. aprila t. l. ob pol desetih popoldne v verandi hotela »Union« svoj redni občni zbor z že objavljenim dnevnim redom, h kateremu se vsi hišni posestniki in posestnice ponovno vabijo. Občni zbor jim nudi priliko, da z mnogostevilno udeležbo pokažejo svojo nezadovoljnost s svojim slabim sedanjim položajem, ki se sistematično od dne do dne slabša. Obisk je pa tudi potreben, da pokrepimo s tem našo organizacijo in ji pridobimo ugleda pri oblastih. Z udeležbo na občnem zboru pa člani tudi pokažejo, da so vsaj nekaj ur pripravljeni sodelovati v interesu splošnosti in s tem priznajo poštenost družstvenega odbora, ki jim bo podal natančno letno poročilo o vsem svojem delovanju.

— Smrtna nesreča na železnici. Včeraj popoldne je neko 12letno dekletce na glavnem kolodvoru pobiralo ostanke premoega. V tem ko je bila na tiru, so porinili vozove nazaj. Deklico je že prvi voz podrl in ji je šlo kolo čez sredo života, vsled česar je bila takoj mrtva. Ko so jo potegnili izpod voza, je sirotka držala še vrečo v roki. Baje se piše Košenina in je doma iz Zelene jame.

— Zahvala. Na vadbici se je včeraj zaključil tečaj za pouk v pisavi za slovenske slepce, katerega je z veliko požrtvovalnostjo vodila gđ. vadbica učiteljica Marija Skabernetova. Udeležence tega tečaja (okoli 100) se gđ. voditeljici najpriščneje zahvaljujejo za njen ljubeznjiv trud. Ob tej priliki se je nabralo za knjižnico za slovenske slepce 100 K, tako da je v ta namen zbranih že 3100 K.

— Popravek. Včeraj smo po uradnem listu »Laibacher Zeitung« prinesli vest, da je soproga strojevodje Marija Roth pila lizol in potem v bolnišnici umrla. Danes se nam poroča, da je Marija Roth že del časa bolehal na živcih, da tega dejanja niso krivi domači prepri, marveč razburjenje, ki ga je povzročila neka druga stranka v hiši in da Marija Roth ni umrla, marveč je doma zdrava.

a Marmelada na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo marmelado v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2 do 3 štev. 1 do 80, od 3 do 4 štev. 81 do 160, od 4 do 5 štev. 161 do konca. Vsaka oseba dobi pol kilograma. Kilogram stane 1 krono.

Listnica uredništva.

I. Č. v K.: S tobakom je drugod še hujše. — Desetnik Andrej B.: Glede dopusta se mora obrniti s potrdilom domačega županstva in okr. glavarstva na vojaško oblast.

Načdena je bila večer pred mestno posvetovalnico manjša vsota denarja. Izgubitelj naj se zgleda zanj v mestni tržni stražnici.

Zgubil se je pred 14 dnevi poročni prstan s črkami F. L. na Dunajski cesti. Najditelj naj ga proti dobri nagradi prinese v naše uredništvo.

Močne delavke

sprejmo proti dobri plači v kemični tovarni v Mostah pri Ljubljani. 1393

Dobro ohranjene koncertne citre so naprodaj. — Kje, se poizve pri upravi »Slovenca« pod števil. 1400.

Zahvala.

Vsem, ki so nas tolažili ob prebitki izgubi naše iskreno ljubljene hčere, oziroma sestre

Marije Kristanc

Izrekamo najtoplejšo zahvalo. V prvi vrsti se zahvaljujemo pred. g. župniku Jankotu Šiška ter pred. g. kaplanu Antonu Kreču za večkratne tolažilne obiske med boleznijo ter spremstvo pri pogrebu. Dalje se zahvaljujemo vsem pevcem in pevkom, ki so zapeli dragi pokojnici nas tako tolažeče žalostinke v slovo. Iskrena hvala članicam Marijine družbe iz Senčurja, ki so se v tako obilnem številu udeležile pogreba in sploh vsem, ki so nepozabno pokojnico spremlili na njenem zadnjem potu. 1394

Bog vsem stotero poplačaj!

Srednja vas pri Kranju, 24. aprila 1918.

Zalujoča rodbina Kristanc.

OPOZARJAM cenjeno občinstvo, da je dospela večja pošiljatev

SIVALNIH STROJEV in GALANTERIJE.

Prosim torej, kdor je stroj naročil ali se za istega zanimal, da se oglasi čim prej v trgovini

JOS. PETELINCA, LJUBLJANA,

Sv. Petra nasip št. 7.

Tovarniška zaloga sivalnih strojev. 299

Sadni mošt

1302 ima v zalogi
IVAN OGRIN, LAVERCA PRI LJUBLJANI

Zanesljivo

LUCERNO

ali nemško deteljo oddaja v vsaki množini 1 kg po 16 K 50 vin.

FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Dekle 15 let s 7. razr. ljudske šole želi vstopiti kot učenka v kako večjo trgovino z manufakturami ali specerijo z vso oskrbo. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod števil. 1372, ako znamka.

Kupi se majhna hišica z vrtom.

Ponudbe na upravo lista pod »hišica«.

Krmilna pesa prava severonemška, se dobi pri Sever & Komp., preje Peter Lassnik v Ljubljani, Marijin trg.

Par trpežnih čevljev naredim tistemu, kateri mi more preskrbeti 100 kg krompirja za seme. MAJEJ OBLAK, VIČ - GLINCE 93.

GARJE

arbečico, lrasje, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper arbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven rotovža. 1212

Prva slovanska tovarna igralnih kart začne prihodnje dni z

zopetno prodajo

svojih slovanskih igralnih kart.

Vprašanja in korespondenco na: »Komisijska prodaja prve slovanske tovarne igralnih kart v Ljubljani«.

Cebulček

liter K 5— priporoča
SEVER & URBANIČ, Ljubljana.

CUNJE

suknena odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, žakljevine, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni kupuje
E. KOTZBEK V KRANJU.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino
tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana
ljubljanska industrija probkovih zamaškov

100.000 livažnih odjemal. por. triajo, da uničevalec ko. renin, »Halsbalm« v treh dneh brez bolečin odpravi karja oces, bradavice, trde koze. Uspeh zanjmen. Cena 3 K, 3 lončki 7 K, 6 lončkov 10 K. Posip, prašek, »Ita« odstranja rdečo pot na rokah in nogah. Cena K 2-50, 5 škatljic 6 K. Krema »Cirea« omehča razpokane roke. Cena 5 K, 3 lončki K 12. Zobobol odstranja »Fides«, najtrdov. revmat. bolečine, ko le že vse odreklo, in pri olih zobeh. Če ni uspeha, denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 10 K. Nikotinski okoli zobovja, nenepriljet duha! Snežno bele zobe da »Xiris«, zobna tekočina. Takoj uspeh. Cena 3 K, 3 stekel. 7 K. KEMERY, Kaschau (Kassa) i. poštai predal 12-0-18, Ogrsko. 1146

Kupujem:

les za jame od 12 cm naprej
mehak okrogel les, [na nt,
smrekovo lubje | lansko in
čreslo | letošnje,
kostanjev les | od 10 cm
hrastov les | naprej,

Prosim ponudbe s skrajnimi cenami, množino in navedbo roka za oddajo.

VINKO VABIC,

Žalec 9, Južno štajersko.

Kulantno poslovanje. Takojšnje plačilo proti duplikatom.

TRI VELIKE, skoraj nove, dobro ohranjene

šupe

krite z opeko, porabne za skladišča, hišne stavbe itd., so ceno na prodaj. — Prijazne ponudbe na M. OSOLIN, ZGOR. DOMZLJE 146.

Invalid

star 29 let, išče v svrhu ženitve dekle iste starosti ali tudi mlajši. Zelel bi si pošteno kmečko dekle. Ponudbe prosim s sliko na naslov: »Gorenjec«, pošta Lesce poste restante. 1368

Proda se peč

iz pocinkane močne pločevine za sušitev sadja in prekajevanje mesa. Velikost 50x80 in 190 cm visoka. Cena 300 K. FRANC DOLENZ v Kranju.

Dr. A. BOTTERI

primarij deželne bolnice za očesne bolezni
prične zopet redno ordinirati v ponedeljek, dne 29. t. m.
v svojem ambulatoriju 1381
BEETHOVNOVA ULICA števil. 6.

Razglas.

Ukazuje se, da se na Kranjskem nahajajoče se kože in krzni glasom ministrske odredbe št. 88.713 od 9. januarja 1916, ne oddajajo več na c. in kr. etapno nabirališče kož v Ljubljani, nego na naše nabirališče za Kranjsko v Ljubljani, Poljanska cesta št. 73. Prevzemanje smo povzeli g. Josip Preskerju.

Kdor bi se temu ne pokoril, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev ali denarno globo do 5000 K.

Centrala za kože in usnje d. d. Dunaj.

Modni salon

Rozi Fabčič, Rimska cesta 6

Velika izbira slamičkov od 15 K naprej. V zalogi imam vedno najnovejše dunajske modele in žalne klobuke po možno najnižjih cenah.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po 4% brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1917 nad 34 milijonov kron.

C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.

OBJAVA.

Dvainšestdeseti redni občni zbor delničarjev c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt se vrši v četrtek, dne 16. maja 1918 ob 5. uri zvečer

v veliki slavnostni dvorani društva avstrijskih inženirjev in arhitektov na Dunaju (I. Eschenbachgasse 2).

Predmeti razprave so:

1. Letno poročilo upravnega sveta.
2. Poročilo revizijskega odseka o računskem zaključku leta 1917 in sklepanje o tem poročilu.
3. Sklepanje o porabi čistega dobička 1917. leta.
4. Sklepanje o volitvah v upravni svet.
5. Volitev revizijskega odseka za leto 1918.

Za glasovanje upravičeni delničarji, ki se žele udeležiti občnega zbora, se tem potom vljudo vabijo, da najpozneje do 2. maja t. l., ki je kot zadnji rok določen v pravilih, vložijo svoje delnice s kuponi vred ali mesto njih zadevne položne liste in sicer:

na Dunaju pri likvidaturi zavodovi (I. Am Hof 6.) ob delavnikih od 9.—12. ure;
v Bolcanu, Bregencu, Brnu, Feldkirchu, Gablonci, Gorici, Inostu, Karlovih varih, Celovcu, LJUBLJANI, Lublanu, Lvovu, Mor. Ostrovi, Olomucu, Pulju, Pragi, Ljubicah, Toplicah, Trstu, Opavi in Warnsdorfu pri zavodovih podružnicah.
v Budimpešti pri Ogrski splošni kreditni banki,
v Berlinu pri ravnateljstvu diskontne družbe, ali pri banki za trgovino in industrijo, ali pri S. Bleichröderju ali pa pri Mendelssohnu & Co.,
v Bratislavi pri Slozijskem bančnem društvu ali pri banki za trgovino in industrijo, podružnica Vratislava, prej Vratislavska diskontna banka ali pri E. Heimannu,
v Draždanih pri splošnem nemškem kreditnem zavodu, oddelek Draždani,
v Frankofurdu ob M. pri ravnateljstvu Diskontne družbe ali pri podružnici banke za trgovino in industrijo,
v Hamburgu pri severonemški banki v Hamburgu ali pri podružnici banke za trgovino in industrijo, ali L. Behrens & Söhne ali pri M. M. Warburg & Co.,
v Kolnu ob R. pri Sal. Oppenheim jr. & Co.,
v Lipskem pri splošnem nemškem kreditnem zavodu ali pri podružnici banke za trgovino in industrijo,

DUNAJ, dne 23. aprila 1918.

C. kr. priv. avstrijski zavod za trgovino in obrt.